

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2020. gada 8. janvārī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Aldis Laviņš un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 175/2019),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ un septīto daļu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no spēkā stāšanās brīža.

2. Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ daļa noteic, ka Augstākās tiesas rīcības sēdē pieņemto lēmumu par kasācijas tiesvedības ierosināšanu, par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību, par lietas nodošanu izskatīšanai kasācijas kārtībā Augstākās tiesas paplašinātā sastāvā, kā arī par atteikšanos pieņemt blakus sūdzību var sastādīt rezolūcijas veidā, ievērojot šā likuma 229. panta otrajā daļā noteikto.

Savukārt Civilprocesa likuma 464. panta septītā daļa noteic: „Ja tiesnešu kolēģijai nav acīmredzama pamata uzskatīt, ka, izskatot blakus sūdzību, pārsūdzētais lēmums tiks pilnīgi vai kādā tā daļā atcelts vai grozīts, tā Augstākās tiesas rīcības sēdē

ar vienbalsīgu lēmumu var atteikties pieņemt blakus sūdzību. Šādā gadījumā samaksāto drošības naudu par blakus sūdzību neatmaksā.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt vienīgi tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Šā likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pamatot, ka ir aizskartas pieteikuma iesniedzējai Satversmē noteiktās pamattiesības.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā

norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

6.1. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Senāta Civillietu departamenta senatoru kolēģija rīcības sēdē pieņēma lēmumu par atteikšanos pieņemt Pieteikuma iesniedzēja blakus sūdzību. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka viņai nebija tiesību pieteikt noraidījumu šim senatoru kolēģijas sastāvam. Tādējādi Civilprocesa likuma 464. panta septītā daļa aizskarot viņai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā noteiktās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Civilprocesa likuma 464. panta septītā daļa noteic, kādā gadījumā senatoru kolēģija var pieņemt lēmumu par atteikšanos pieņemt blakus sūdzību, un paredz, ka gadījumā, ja senatoru kolēģija pieņem šādu lēmumu, blakus sūdzības iesniedzējam netiek atmaksāta samaksātā drošības nauda. Pieteikumā nav pamatots, kādā veidā šī norma attiektos uz Pieteikuma iesniedzēja tiesībām pieteikt noraidījumu tiesas sastāvam. Proti, Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi to, ka tieši šī norma radītu viņai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietverto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums daļā par Civilprocesa likuma 464. panta septītās daļas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

6.2. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka viņai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā noteikto pamattiesības aizskārumu rada arī Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ daļa, jo saskaņā ar šo normu lēmums par atteikšanos pieņemt viņas blakus sūdzību sastādīts rezolūcijas veidā, nenorādot tā motivāciju.

Līdz ar to pieteikums daļā par Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ daļas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību tikai tad, ja tā ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Senāta Civillietu departamenta senatoru kolēģijas rīcības sēdes lēmums nav pārsūdzams. Tātad Pieteikuma iesniedzējai nav vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu, ar kuriem viņa varētu aizstāvēt savas pamattiesības.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrajam teikumam tad, ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, persona var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai sešu mēnešu laikā no tās pamattiesību aizskāruma brīža.

Konkrētajā gadījumā termiņš pieteikuma iesniegšanai skaitāms no (datums), kad tika pieņemts un stājās spēkā Senāta Civillietu departamenta senatoru kolēģijas rīcības sēdes lēmums. Pieteikums saņemts Satversmes tiesā 2019. gada 10. decembrī. Tātad Pieteikuma iesniedzēja ir ievērojusi sešu mēnešu termiņu pieteikuma iesniegšanai.

Līdz ar to pieteikums daļā par Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ daļas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtais daļas otrā teikuma prasībām.

8. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Juridiskais pamatojums Satversmes tiesas likuma izpratnē nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pamatojot apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, pieteikumā nepieciešams norādīt: 1) vai apstrīdētajā normā ir ietverts šajā Satversmes normā noteikto pamattiesību ierobežojums; 2) vai šis ierobežojums ir noteikts ar likumu un vai tam ir leģitīms mērķis; 3) vai ierobežojums ir atbilstošs samērīguma principam (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2012. gada 20. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2011-16-01 8.–9. punktu*). Pamatojot ierobežojuma neatbilstību samērīguma principam, pieteikumā jānorāda: 1) vai izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai; 2) vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; 3) vai ierobežojums ir atbilstošs jeb vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu (*sk. turpat, 12. punktu*).

Pieteikumā nav norādīts minētajiem kritērijiem atbilstošs juridisks vērtējums par Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ daļas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikumā vien pausts vispārīgs Pieteikuma iesniedzējas viedoklis, ka šajā likuma normā noteiktais pamattiesību ierobežojums

nav samērīgs ar tā leģitīmo mērķi. Šādu vispārīgu apgalvojumu nevar uzskatīt par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē.

Līdz ar to pieteikums daļā par Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ daļas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 175/2019).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš